

تیر خلاص سدسازی بر پیکر پلنگ دنا

احداث سد تنگ سرخ روی رودخانه بشار، حیات وحش دنا را نابوده کرده و روستاییان را مجبور به کوچ اجباری خواهد کرد

تئیریک

بنیامیر عظیمی

خبرنگار

گیاهی منطقه در مدت زمانی اندک نابود خواهد شد! اما در تیرماه ۱۴۰۰ که هنوز دولت جدید مستقر نشده بود، به یکباره ورق برگشته و بسیاری از پروژه‌های فاقد مجوز زیست محیطی از جمله سد تنگ سرخ موافقت سازمان محیط زیست را برای اجرای پروژه‌ها اخذ کردند. ۳ ماه بعد، کمیسیون اصل ۹۰ به نحوه صدور مجوز این سدها ورود کرده و مشخصاً در خصوص سد تنگ سرخ با سازمان برنامه و بودجه نامه‌نگاری کرده و با اشاره به این که مجوز زیست محیطی این پروژه مشکوک است، خواستار حذف بودجه سد تنگ سرخ شد! حال بعد از گذشت یک سال و تأکید رئیس سازمان حفاظت محیط زیست بر بررسی مجدد گزارش‌ها و مجوزهای این سد توسط کارشناسان، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کهگیلویه و بویراحمد از پیشرفت فیزیکی ۴۰ درصدی با تزریق ۴۰۰ میلیارد تومان اعتبار از منابع مختلف در سال جاری خبر داد و بنا به گفته استاندار

کهگیلویه و بویراحمد، آنگیری آن به سال آینده موکول خواهد شد! این در حالی است که دلنگرانی‌ها در خصوص بقای اکوسیستم ارزشمند دنا هنوز مرتفع نشده و طبق گفته بسیاری از فعالان و کارشناسان محیط زیست، با ساخت سد تنگ سرخ روی رودخانه‌ای با قدمت ۷ هزار ساله، نه تنها ظرف ۲ سال حیات وحش و گونه‌های گیاهی پارک ملی دنا نابود می‌شود، بلکه با تشدید بحران آبی، هزاران روستایی معیشت پایدار خود را از دست داده و تن به کوچ اجباری خواهند داد! برای بررسی این موضوع بارها با مدیرکل محیط زیست و مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری کهگیلویه و بویراحمد تماس گرفته و خواهان ارائه توضیحاتی شدیم؛ اما هیچ پاسخی به «ایران» داده نشد!

مهاجرت اجباری

«بهمن ایزدی» کارشناس محیط زیست و مدیر کانون سبز فارس، در همین ارتباط به «ایران» می‌گوید:

سد «تنگ سرخ» پروژه مخربی است که بحران آبی موجود از استان کهگیلویه و بویراحمد تا جلگه خوزستان را تشدید کرده و به نابسامانی‌های مختلف در حوزه اجتماعی، فرهنگی، اقتصاد، طبیعت و ... دامن خواهد زد. همچنین زیستگاه‌های جانوری و رویشگاه‌های جنگلی پیرامون مسیر رودخانه‌های بشار و خرسان را تحت تأثیر قرار داده و اکوسیستم منطقه را با بحران زیستگاه‌های جانوری و رویشگاه‌های سد باعث برهم خوردن تعادل است. حوزه هیدرولوژیک جدی مواجه خواهد شد و در نهایت بیشترین اثرات سوء خود را در حوزه اجتماعی گذاشته و به ناچار روستایی‌هایی که زندگی و معیشت‌شان به آب رودهای بشار و خرسان وابسته است را مجبور به مهاجرت خواهد کرد.

نابودی گونه‌های ارزشمند

او می‌گوید: قرار است با احداث این سد بخش وسیعی از آب منطقه

نابودی حیات

با احداث سد، حیات وحش که اقتصاد معیشتی مردم منطقه را تسهیل می‌کند، خشک شده و حیات رویشگاه‌ها و زیستگاه‌های وابسته به این رودخانه از دست خواهد رفت.

عکس: سپیدجواد هادی

سد «تنگ

سرخ» پروژه مخربی است که بحران

آبی موجود

از استان

کهگیلویه و

بویراحمد

تا جلگه

خوزستان

را تشدید

کرده و به

نابسامانی‌های

مختلف دامن

خواهد زد

عکس: فضای مجازی

احداث سد «تنگ سرخ» بین استان فارس و کهگیلویه و بویراحمد، سالهاست که مورد اختلاف مسئولین، کارشناسان و فعالان محیط زیست قرار داشته و تاکنون پاسخی جامع به آن داده نشده است! سدی که در آذرماه ۱۳۹۰ با هدف تأمین بلندمدت آب شرب، آب کشاورزی و صنعتی شهرهای یاسوج، شیراز و روستاهای حومه، روی رودخانه بشار (سرشاخه اصلی رودخانه کارون) کلنگ‌زنی شده و در مدت ۱۲ سال موفق به اخذ پیوست زیست محیطی نشد! کارشناسان سازمان محیط زیست، در آن مقطع زمانی اذعان کردند که در صورت عبور سد از پارک ملی دنا، حیات‌وحش و گونه‌های

ایران برای ثبت جهانی تاریخ ساسانی‌ها در یونسکو با عراق رابزنی می‌کند

احتمال تشکیل یک پرونده مشترک برای طاق بستان و ایوان مدائن

گزارش دو

نیلوفر منصور

خبرنگار

پرونده مشترکی بین ایران و عراق به ثبت جهانی برسد.

استراتژی مناسب یا نامناسب؟

در این محور حدود ۴۰ اثر تاریخی ارزشمند ساسانی اشکانی وجود دارد. یکی از موضوعات مهم در این استراتژی؛ پیوند وحدت میان ایران و عراق است که در این بین آثار تاریخی دو کشور نیز مطرح است. به عبارت دیگر هدف از این پرونده مشترک، استفاده از ظرفیت بین‌المللی بودن پرونده برای تسریع در فرایند ثبت جهانی پرونده است.

در سال ۲۰۰۷ پرونده طاق بستان به صورت موقت ثبت شد اما به سرانجام نرسید. روندی که کارشناسان در این پرونده واژه «استراتژی نامناسب» را به کار می‌برند، به این موضوع برمی‌گردد که پیش از آن «محور ساسانی فارس» به ثبت جهانی رسیده بود و ثبت جهانی محور ساسانی کرمانشاه از نظر یونسکو- دو پرونده با یک نام - قابلیت ثبت نداشت. در همین راستا محور جدیدی با کشور همسایه مطرح شده است.

آثاری با قدمت بیشتر

عنوان این پرونده هر چند به آثاری از دوره ساسانی و اشکانی از کرمانشاه تا عراق اشاره می‌کند؛ اما سرپرست پایگاه ملی طاق بستان به «ایران» می‌گوید که آثاری با قدمت بیشتر نیز در این خطه یافت می‌شود. به گفته پویا طالب نیا، در مسیر پیشنهادی علاوه بر آثار شاخص دوره ساسانی، آثار مهم دیگر آوارهای باستانی نظیر گوردخمه دکان داوود، نقش برجسته و کتیبه آتوپانی نیز موجود است که با تمرکز بر آثار دوره ساسانی، این آثار جایگاه جهانی خود را پیدا می‌کنند. بر همین اساس تنها به ثبت طاق بستان بسنده

نکرده ایم.

به همین دلیل است که او می‌گوید: با توجه به تعدد آثار تاریخی در استان کرمانشاه بالاخص آثار معماری دوره ساسانی، مدیریت اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان به این نتیجه رسیده است که پرونده‌ای برای ثبت آثار برجسته دوره مذکور در فهرست میراث جهانی یونسکو تهیه و تدوین شود.

این فعال میراث فرهنگی در خصوص این آثار می‌گوید: مسیر پیشنهادی برای تدوین پرونده ثبت جهانی از معبد آناهیتا واقع در شهرستان کنگاور کرمانشاه آغاز می‌شود و در ادامه آثار متعدد موجود در سایت جهانی بیستون، مجموعه تاریخی طاق بستان و در ادامه این مسیر آثار فاخر دوره ساسانی نظیر قصر خسرو(قصر شیرین)، آتشکده چهارقاپی، زیج منیره، قلعه بزدرک، طاق گرا، و آثار دیگر منسوب به دوره ساسانی را در برمی‌گیرد.

او که قبلاً مسئولیت پرونده ثبت جهانی منظر فرهنگی اورامانات/هورامان را برعهده داشت گفت: تاوران این پرونده با دیگر پرونده‌های ارسالی را اضافه کردن ایوان مدائن در کشور

عکس: فضای مجازی

ثبت موقت

در سال ۲۰۰۷ پرونده طاق بستان به صورت موقت ثبت شد اما به سرانجام نرسید

عکس: فضای مجازی

در برمی‌گیرد. موضوع دوم به لحاظ گردشگری طبیعت‌گردی است که شاهد تنوع آب و هوایی مختلفی در طول مسیر خواهیم بود. او سومین دلیل را گردشگری مذهبی می‌داند و می‌گوید: این مسیر در گذشته مسیر عتبات عالیات بوده و امروزه مسیر پیاده‌روی اربعین و بحث عظیم گردشگری غرب کشور در زمینه‌های مختلف است. علاوه بر این موارد، این مسیر به لحاظ گردشگری جنگل؛ پیروزی عملیات مرصاد و آثار جنگ و دفاع مقدس را به نمایش می‌گذارد. او در خصوص اهمیت و جایگاه ویژه این محور می‌گوید: محور ساسانی-اشکانی با توجه به طولانی بودن مسیر و تعدد آثار تاریخی، دارای جایگاه و اهمیت ویژه‌ای است و می‌تواند نقش قابل توجهی در توسعه گردشگری کرمانشاه ایفا کند. به همین دلیل است که او از شانس زیاد

این محور برای ثبت جهانی می‌گوید: سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در این زمینه استقبال کرده و حدود ۵ هزار میلیارد تومان در این زمینه سرمایه‌گذاری شده است که به موجب آن قرار است سایت جهانی بیستون و طاق بستان به مجتمع گردشگری تبدیل شود تا گردشگران بیشتری در این مجموعه حضور یابند. همچنین سرمایه‌گذار بخش خصوصی قصد دارد اولین پل معلق روی آب خاورمیانه را روی رودخانه داریان احداث کند. احیای دوباره مجموعه تفریحی و شهریاری کرمانشاه و احداث یک شهرپارک سرپوشیده در منطقه گردشگری سراب قنبر، ساماندهی منطقه گردشگری و ایشار پیران، راه اندازی مراکز خرید، توریسم سلامت و راه‌اندازی هلدینگ‌های صنایع دستی در استان از دیگر برنامه‌های مهم بخش خصوصی در این زمینه است.

خبر در خبر

ایسا

«حرمت‌الله رفیعی» رئیس انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی ایران، از کاهش سفر ایرانی‌ها به کشور ترکیه خبر داد و گفت: پس از زلزله مهیب ترکیه، قیمت پروازها در این مسیر تقریباً به یک سوم کاهش یافت که بیانگر تقاضای پایین سفر ترکیه است. تا پیش از این نرخ بلیت یکطرفه میانگین حدود ۹ میلیون تومان بود، ولی درحال حاضر نرخ پروازهای یکطرفه به ۲ میلیون تومان هم رسیده است.

ایرنا

«سعد القدومی» رئیس شورای جهانی صنایع دستی آثار صنایع دستی ایران راپل ارتباط فرهنگی در خاورمیانه توصیف کرده و گفت: هفتمین جشنواره بین‌المللی صنایع دستی و هنرهای سنتی فجر، زیرساخت‌های مورد نیاز را برآورد کرد و توسعه کیفی صنایع دستی ایران فراهم می‌کند.

۷۰۰۰

ساله

با ساخت سد تنگ سرخ روی رودخانه‌ای با قدمت ۷ هزار ساله، نه تنها حیات وحش و گونه‌های گیاهی پارک ملی دنا نابود می‌شود، بلکه با تشدید بحران آبی، هزاران روستایی معیشت پایدار خود را از دست داده و تن به کوچ اجباری خواهند داد!

ایسا

«احدوظیفه» رئیس مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی ضمن اشاره به اینکه بارش‌های زمستانی به‌طور میانگین ۲۰ درصد بیش از حدنرمال بوده، گفت: مناطق شمالی کشور دچار کم‌بارشی شدید هستند. سدهای آب وضعیت مناسبی ندارند و در پایان سال برای تأمین آب این مناطق دچار مشکل خواهیم شد.

در محور

اشکانی -

ساسانی

حدود ۴۰

اثر تاریخی

ارزشمند

وجود دارد

ایسا

«محمود مادرشاهیان» رئیس جامعه حرفه‌ای هتلداران خراسان رضوی گفت: مبنای افزایش نرخ در نوروز ۱۴۰۲، خدمات هتل‌ها است و کمیته‌ای متشکل از وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان رضوی و جامعه حرفه‌ای هتلداران استان در این خصوص تصمیم می‌گیرند.

ایرنا

«علی خضریان» سخنگوی کمیسیون اصل نود مجلس شورای اسلامی، روح حاکم در موافقتنامه آب و هوایی پاریس را مغایر با احکام بالادستی کشور عنوان کرده و گفت: این موافقتنامه به دنبال کاهش تولید نفت و گاز همخوانی ندارد.

ایرنا

«علیرضا قلی‌نژاد» مدیر پروژه طرح حفاظت از بافت تاریخی شیراز موانع اجرای این طرح را تشریح کرده و گفت: برای این طرح حدود یک میلیارد و صد میلیون تومان هزینه شد ولی در اجرا مشکلات متعددی داشت.

یکی از فعالیت‌هایی که در این پرونده در حال انجام است تشکیل مرکز مطالعات دوره ساسانی در پایگاه ملی تاق بستان است که کمک شایانی به تدوین پرونده و شناخت دقیق ارزش‌های تاریخی و فرهنگی مسیر نامبرده خواهد کرد.

برش